

У процесі організації підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до виховання толерантності у дітей доцільно:

- застосувати активні та евристичні методи навчання і технологію портфоліо, що сприяють активізації, проблематизації та практичній спрямованості процесу пізнання студентами питань виховання толерантності у дітей дошкільного віку;

- результати взаємодії студентів у процесі підготовки, навчати основ толерантного спілкування і взаємодії через організацію толерантного освітнього середовища в дошкільному закладі, толерантну взаємодію викладачів зі студентами, організацію тренінгів, зустрічі з представниками інших культур;

- використовувати педагогічний потенціал усіх форм навчання [1].

Отже, підготовка студентів до виховання толерантності у дошкільнят являє собою процес поетапного формування у студентів ціннісного ставлення до толерантності, єдність настанов на виховання толерантності та власну толерантну поведінку, інтеркультурної педагогічної компетентності, компетентності в галузі виховання толерантності.

Література

1. Богініч О.Л. Шляхи вдосконалення системи підготовки фахівців дошкільної освіти [Електронний ресурс] / О.Л. Богініч // Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку. – 2008. – Вип. 1. – Режим доступу до журн: <http://journals.uran.ua/index.php/2313-2094/article/view/93504>

2. Коберник Г.І. Формування толерантності молодших школярів у процесі інтерактивних технологій навчання. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / Гол. ред.: Мартинюк М.Т. – Умань: РВЦ «Софія», 2007. – 259 с.

3. Степанов П.В. Воспитание толерантности у школьников: теория, методика, диагностика / Под ред. Л.И. Новиковой. М.: АПКИПРО, 2005, -С.36-55.

УДК 372.2.035.6–053.4

*Горват Маріанна Василівна,
Югас Ангеліна Володимирівна,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Одним із найсуттєвіших показників моральності людини є патріотизм. Патріотизм (грец. paths - батьківщина) – любов до Батьківщини, відданість їй і своєму народу [4]. Без любові до Батьківщини, готовності примножувати її багатства, оберігати честь і славу, а за необхідності – віддати життя за її свободу і незалежність, людина не може бути громадянином. Як синтетична

якість, патріотизм охоплює емоційно-моральне, дієве ставлення до себе та інших людей, до рідної землі, своєї нації, матеріальних і духовних надбань суспільства.

Одне з чільних місць у сучасній педагогічній системі відводиться національному вихованню, яке згідно з положеннями Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, «...має здійснюватися на всіх етапах навчання дітей та молоді, забезпечувати всебічний розвиток, гармонійність та цілісність особистості, розвиток її здібностей та обдаровань, збагачення на цій основі інтелектуального потенціалу народу, його духовності й культури...» [3].

Сьогодні існує розуміння того, що виховати свідомого громадянина й патріота означає сформувати в дитини комплекс певних знань і умінь, особистісних якостей і рис характеру. Зокрема, йдеться про: повагу до батьків, свого родоводу, традицій та історії рідного народу, усвідомлення своєї належності до нього як його представника, спадкоємця і наступника; працьовитість; високу художньо-естетичну культуру тощо; патріотичну самосвідомість та громадянську відповідальність, готовність працювати для розквіту Батьківщини, захищати її; повагу до Конституції, законів Української держави; досконале знання державної мови.

Звичайно, тут слід відзначити, що у повному обсязі ці якості ще не можуть бути сформованими у дитини дошкільного віку. Проте, створити фундамент, на основі якого можна буде вже зводити «будівлю» майбутнього громадянина-патріота не лише можливо, а й потрібно, особливо якщо врахувати всі переваги, що створює дошкільний вік для результативного виховного процесу.

Патріотичні почуття дітей дошкільного віку засновуються на їх інтересі до найближчого оточення (сім'ї, батьківського дому, рідного міста, села), яке вони бачать щодня, вважають своїм, рідним, нерозривно пов'язаним з ними. Важливе значення для виховання патріотичних почуттів у дошкільників має приклад дорослих, оскільки вони значно раніше переймають певне емоційно-позитивне ставлення, ніж починають засвоювати знання.

Патріотизм як моральна якість має інтегральний зміст. З огляду на це в педагогічній роботі поєднано ознайомлення дітей з явищами суспільного життя, народознавство, засоби мистецтва, практична діяльність дітей (праця, спостереження, ігри, творча діяльність та ін.), національні, державні свята.

Основними напрямками патріотичного виховання є: формування уявлень про сім'ю, родину, рід і родовід; краєзнавство; ознайомлення з явищами суспільного життя; формування знань про історію держави, державні символи; ознайомлення з традиціями і культурою свого народу; формування знань про людство.

О. Вишневський у процесі становлення національного самоусвідомлення виділяє три етапи. Першим з них він називає етап раннього етнічно-територіального самоусвідомлення (етнізація). У цей період, на думку вченого, закладається «коріння патріотизму». Вважаємо, що є всі підстави кваліфікувати цей процес як становлення першооснов національної самосвідомості. Згідно з теорією О. Вишневського, саме під час першого етапу відбувається

усвідомлення дитиною своєї етнічної приналежності. У ранньому віці також формується культ рідного дому, сім'ї, рідного села, культ предків, дитина знайомиться з національними та етнічними символами [2].

В силу того, що для дитини дошкільного віку характерна стадія казково-міфологічного ставлення до етнічного світу, сприйняття нею себе в етнічному світі формується через казково-таємничі образи, що представлені в міфах, казках, легендах, народних іграх. У процесі прилучення до народної мудрості вона переживає всі вчинки разом з «культурними героями», з якими свідомо ідентифікує себе. Отже, формування дітей дошкільного віку етнічної самосвідомості будується переважно на основі казково-міфологічних уявлень про світ.

Отже, дошкільне дитинство є надзвичайно важливим періодом у становленні особистості. Саме в цей час формуються фундаментальні якості людини, основи світосприйняття, ставлення до себе та свого місця в світі. Це стає можливим завдяки інтенсивному розвитку фізіологічних та психологічних якостей дітей у цей віковий період (відбувається становлення мовленнєвої діяльності, мислення, уяви).

Література:

1. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2-х кн. Кн.1.: Особистісно-орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади: Навч.-метод. видання. – К., Знання 2003. – С. 32-44.

2. Вишневецький О. Громадянське виховання: благо чи небезпека?// Освіта. – 2000. – № 44. – С. 3-5.

3. Національна доктрина розвитку освіти. Затверджена Указом Президента України від 17 квітня 2002 року N 347/2002 [Електронний ресурс] // Офіційний вісник України. – 2002. – № 16. – С. 11. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/151.html>.

4. Новий тлумачний словник укр. мови в чотирьох томах. Т.4./ Укладачі В.В.Яременко, О.М.Сліпущко. – К.: Аконт, 2000. – 944с.

УДК 1. 159.98/922

Донець Іван В'ячеславович
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ТРАНСПЕРСОНАЛЬНИХ ПСИХОТЕХНІК

Тенденції в сучасній освіті передбачають модернізацію не лише власне педагогічних моментів інтелектуально-когнітивної діяльності та емоційно-вольового розвитку особистості студентів (молоді), а й розширення меж свідомості та індивідуальних психічних потенцій.



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>